

Udskriftsdato: torsdag den 25. juni 2026

KEN nr 10069 af 03/11/2016 (Gældende)

Ankestyrelsens principafgørelse 73-16 om hvilestole - hjælpemiddel - forbrugsgode - sædvanligt indbo - handicapkompenserende funktion

Ministerium: Social- og Boligministeriet

Journalnummer: 2016-2141-16540

Ankestyrelsens principafgørelse 73-16 om hvilestole - hjælpemiddel - forbrugsgode - sædvanligt indbo - handicapkompenserende funktion

Resumé:

Kommunen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, hvis betingelserne herfor er opfyldt. Hjælp ydes til anskaffelse af det bedst egnede og billigste hjælpemiddel.

Kommunen yder også støtte til køb af forbrugsgoder, når betingelserne for støtte til hjælpemidler er opfyldt. Hjælpen udgør 50 pct. af prisen på et almindeligt standardprodukt af den pågældende art. Der kan ikke ydes støtte til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Nogle produkter kan have særlige funktioner, der gør, at de ikke entydigt kan karakteriseres som enten et hjælpemiddel eller et forbrugsgode. Det vil derfor afhænge af en konkret vurdering af produktets funktion.

Om et produkt skal behandles efter reglerne om hjælpemidler afhænger af, om produktet er fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne.

Forbrugsgoder omfatter derimod produkter, som bliver fremstillet og forhandlet bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

Som sædvanligt indbo anses forbrugsgoder, der er almindeligt udbredte, og som kan findes i ethvert hjem, der måtte ønske det.

Hvilestole, der er hjælpemidler

En hvilestol skal bevilges som et hjælpemiddel, hvis der er tale om en hvilestol med funktioner/indstillingsmuligheder, der alene er fremstillet med henblik på at afhjælpe en nedsat funktionsevne. Det vil sige, at hvilestolen skal have en primær handicapkompenserende funktion.

Som eksempler på særlige stole kan nævnes arthrodesestole og sæder (beregnet til borgere med stift hoftelid), katapultstole (til borgere, der har vanskeligt ved at sætte sig, rejse sig) og arbejdsstole med elektrisk højdejustering samt bremse.

Hvilestole, der er forbrugsgoder

En hvilestol med el-funktioner/el-indstillinger til indstilling af ryglæn og sæde anses som et forbrugsgode. Dog vil en hvilestol med el-funktioner på nuværende tidspunkt ikke kunne betragtes som sædvanligt indbo, da der ikke er tale om en så almindelig udbredelse, at en sådan hvilestol normalt findes i ethvert hjem, der måtte ønske det. Derudover vil el-indstillingsmulighederne have en vis handicapkom-

penserende funktion, idet en person med nedsat funktionsevne kan have svært ved at anvende manuelle indstillingsmuligheder.

Hvilestole, der er forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo

En hvilestol uden særlige handicapkompenserende funktioner skal betragtes som et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo, hvilket der ikke kan ydes støtte til efter servicelovens § 113. Begrundelsen herfor er, at sådanne hvilestole er almindeligt udbredte, hvorfor de findes i ethvert hjem, der måtte ønske det. Disse typer hvilestole kan fås i forskellige prisklasser, farver og størrelser og forhandles bredt over hele landet. De har ofte manuel regulering af sædeindstillinger eller vippefunktion.

Det er uden betydning for eventuel hjælp til køb af en hvilestol som forbrugsgode, at stolen kan købes hos en almindelig møbelforhandler. En stol, som kan købes hos en almindelig møbelforhandler, kan ikke alene af den grund anses for at være sædvanligt indbo, hvortil der ikke kan ydes hjælp.

Ifølge Ankestyrelsens praksis lægges der ved vurderingen af, om et forbrugsgode er sædvanligt indbo, vægt på eksempelvis udbredelse, pris, udvalg, udviklingen i befolkningens levestandard, folks forbrugs- og levevaner og samfundsudviklingen i det hele taget. På den baggrund er det således vores praksis, at fx faconhovedpuder, digitalkameraer, smartphones, tablets og andre lignende elektroniske apparater, samt vaskemaskiner, opvaskemaskiner, tørretumblere, mikrobølgeovne, robotstøvsugere og almindelige køkkenmaskiner i dag betragtes som sædvanligt indbo i ethvert hjem, der måtte ønske det.

I en konkret sag fandt Ankestyrelsen, at en hvilestol uden særlige handicapkompenserende funktioner er et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo, hvilket der ikke kan ydes støtte til.

I en anden konkret sag fandt Ankestyrelsen, at en hvilestol med indbygget katapultsæde skal bevilges som et hjælpemiddel.

Lovgivning:

Lov om social service - lovbekendtgørelse nr. 1284 af 17. november 2015 - §§ 112-113

Bekendtgørelse nr. 740 af 13. juni 2016 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven - § 17, stk. 1 og § 20, stk. 6.

Afgørelse:

1. Baggrund for at behandle sagerne principielt

Ankestyrelsen har behandlet sagerne principielt for at afklare, hvilke typer hvilestole, der kan ydes hjælp til efter servicelovens § 112 og § 113 om henholdsvis hjælpemidler og forbrugsgoder, og hvilke typer hvilestole, der ikke kan ydes støtte til, da de indgår i sædvanligt indbo.

2. Reglerne

Lov om social service § 112 fastslår, at kommunen skal yde støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet i væsentlig grad kan afhjælpe de varige følger af den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad lette den daglige tilværelse i hjemmet.

Lov om social service § 113, stk. 1, fastslår, at kommunen skal yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo.

Det fremgår af § 17 i bekendtgørelse nr. 740 af 13. juni 2016 om hjælp til anskaffelse af hjælpemidler og forbrugsgoder efter serviceloven, at kommunen skal yde hjælp til køb af forbrugsgoder, når betingelserne i § 112, stk. 1, er opfyldt. Der kan dog ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo. Forbrugsgoder omfatter produkter, som er fremstillet og forhandles bredt med henblik på normalt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

Det fremgår af § 20, stk. 6, i bekendtgørelsen, at der ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der normalt indgår i sædvanligt indbo, for eksempel almindelige stole, borde, senge, telefoner, Tv-apparater og videomaskiner.

3. Andre principafgørelser

Gældende

Følgende principafgørelser er brugt ved afgørelsen og gælder stadig:

Nr. 59-13: Ankestyrelsen fandt, at en smartphone er et forbrugsgode, som indgår i sædvanligt indbo og findes i ethvert hjem, som må ønske det. Ankestyrelsen vurderede smartphones i sammenhæng med andre lignende elektroniske hjælpemidler, som også efter Ankestyrelsens opfattelse kan anses som sædvanligt indbo. Her tænkes på andre typer af mobiltelefoner, almindelige fastnettelefoner, bærbare computere, tablet computere og GPS'er.

Nr. 32-16: Ankestyrelsen fandt, at vaskemaskiner, opvaskemaskiner, tørretumblere, mikrobølgeovne og almindelige køkkenmaskiner er forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo. Ankestyrelsen har i en konkret sag vurderet, at også robotstøvsugere, i lighed med traditionelle støvsugere, skal betragtes som forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo. Der kan derfor ikke ydes støtte til køb af en robotstøvsuger efter reglerne om forbrugsgoder.

Nr. 36-16: Ankestyrelsen fandt, at 2-hjulede el-cykler i dag må anses som almindeligt udbredte, og som produkter, der kan findes i ethvert hjem, der måtte ønske det. 2-hjulede el-cykler kan fås i mange forskellige udgaver og prisklasser og forhandles bredt over hele landet. En 2-hjulet el-cykel må derfor betragtes som sædvanligt indbo på linje med traditionelle cykler, som enhver, der måtte ønske det, kan anskaffe sig. Ankestyrelsen har derfor i en konkret sag vurderet, at der ikke kunne ydes støtte til køb af 2-hjulet el-cykel efter reglerne om forbrugsgoder.

Kasserede

Følgende principafgørelse er kasseret og gælder ikke længere. Praksis er indarbejdet i denne principafgørelse:

Nr. C-23-01: Ankestyrelsen fandt, at det er uden betydning for eventuel hjælp til køb af en hvilestol som forbrugsgode, at stolen kan købes hos en almindelig møbelforhandler. En stol, som kan købes hos en almindelig møbelforhandler, kan ikke alene af den grund anses for at være "sædvanligt indbo", hvortil der ikke kan ydes hjælp. Det afhænger af en konkret vurdering i forhold til det ansøgte forbrugsgode, om forbrugsgodet har en væsentlig handicapkompenserende funktion for en varigt nedsat funktionsevne. Der må således konkret lægges vægt på, om det ansøgte forbrugsgode skønnes specielt egnet, eller indrettet til at tilgodese funktionsnedsættelsen/lidelsen, eller i øvrigt skønnes udformet til i væsentlig grad at kompensere for følgerne af lidelsen eller et specifikt handicap.

4. De konkrete afgørelser

Sag 1: Hvilestol med manuelt vippebeslag

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om afslag på hvilestol med manuelt vippebeslag. X Kommune afgjorde sagen den 29. januar 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ikke ret til en hvilestol med manuelt vippebeslag.

Det betyder, at vi stadfæster X Kommunes afgørelse, da vi er kommet til samme resultat.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at en hvilestol med manuelt vippebeslag skal betragtes som et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo.

Hvad er afgørende for resultatet

Begrundelsen for, at vi anser hvilestole med manuelt vippebeslag for sædvanligt indbo er, at sådanne stole efter vores vurdering er almindeligt udbredte og som produkter, der kan findes i ethvert hjem, der måtte ønske det.

Vi finder derfor ikke, at der er grundlag for at vurdere en hvilestol med manuelt vippebeslag anderledes end hvilestole uden manuelle indstillingsmuligheder.

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at hvilestole med manuelt vippebeslag/manuelle indstillingsmuligheder fås i mange forskellige udgaver og prisklasser og forhandles bredt over hele landet.

Vi lægger også vægt på, at du har ansøgt om en hvilestol med manuelt vippebeslag for at kunne hvile dig på grund af smerter og udtrætning.

Vi er opmærksomme på, at du har sclerose og ehlers danlos syndrom, hvorfor du har et stort behov for hvile. På nuværende tidspunkt hviler du dig i din seng, hvilket betyder, at du ikke kan være sammen med din familie om aftenen. Dette ændrer ikke ved resultatet, fordi vi betragter det ansøgte som et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo.

Om reglerne

Forbrugsgoder omfatter produkter, der er fremstillet og forhandles bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

Produktet er således ikke fremstillet specielt til at afhjælpe en nedsat funktionsevne, som det er tilfældet med hjælpemidler efter servicelovens § 112, men kan i en række tilfælde udgøre den kompensation, som personer med nedsat funktionsevne har behov for. Der kan ikke ydes hjælp til forbrugsgoder, der indgår i sædvanligt indbo, og som normalt forefindes i ethvert hjem, der måtte ønske det.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.

Sag 2: Hvilestol med sædeløft

Du har klaget over X Kommunes afgørelse om afslag på hvilestol med sædeløft. X Kommune afgjorde sagen den 4. marts 2016.

Ankestyrelsen har nu afgjort din sag.

Resultatet er:

- Du har ret til en hvilestol med sædeløft som hjælpemiddel.

Det betyder, at vi ændrer X Kommunes afgørelse.

X Kommune skal derfor vurdere, hvilken hvilestol med sædeløft, der er den bedst egnede og billigste for dig. X Kommune kontakter dig.

Begrundelse for afgørelsen

Sådan vurderer vi sagen

Ankestyrelsen vurderer, at en hvilestol med integreret sædeløft skal betragtes som et hjælpemiddel efter servicelovens § 112.

Vi vurderer også, at du opfylder betingelserne for bevilling af et hjælpemiddel.

Hvad er afgørende for resultatet

Vi lægger vægt på, at kommunen har bevilget dig et tilskud til hvilestol. Det fremgår af kommunens afgørelse af 4. marts 2016, at hvilestolen skal betragtes som sædvanligt indbo, mens sædeløft til hvilestolen er særlig indretning. Da nyanskaffelse af hvilestol er nødvendig for, at du kan udnytte din bevilling af den særlige indretning, vælger kommunen at bevilge dig et tilskud på 50% af prisen på en standard hvilestol, dog max 2500 kr. Samtidig bevilger kommunen dig sædeløft som særlig indretning af hvilestolen efter § 113, stk. 4 med max 5000 kr.

Vi skal i den forbindelse gøre opmærksom på, at der ikke kan ydes hjælp til særlig indretning af et forbrugsgode, der indgår i sædvanligt indbo, da der ikke kan ydes støtte til sædvanligt indbo, jf. § 113, stk. 1, sidste pkt.

Vi lægger også vægt på, at X Kommune stiller følgende krav til den hvilestol og den særlige indretning, som du skal købe for det bevilgede tilskud:

- God siddehøjde
- God siddekomfort med lændestøtte og armlæn
- At sædeløft er elektrisk med fjernbetjening
- At sædeløft er integreret i hvilestolen
- At sædeløft støtter dig i at komme op at stå

Vi lægger i den forbindelse vægt på, at en hvilestol med integreret sædeløft ikke er fremstillet med henblik på sædvanligt forbrug med den almindelige befolkning som målgruppe. En hvilestol med sædeløft er fremstillet særligt til borgere, der har vanskeligt ved at rejse og sætte sig – det vil sige personer med en nedsat funktionsevne.

Vi finder derfor, at den hvilestol med sædeløft, som kommunen vurderer som egnet til dig, skal betragtes som et hjælpemiddel.

Vi finder desuden, at en sådan hvilestol i væsentlig grad kan afhjælpe din nedsatte funktionsevne.

Vi lægger vægt på, at du lider af apopleksi med venstresidig kraftnedsættelse og dropfod. Dit funktionsniveau er meget svingende.

Vi lægger også vægt på, at du på nuværende tidspunkt har en lav hvilestol, hvor sædet skrånede ned bagtil. Du kan med meget besvær rejse og sætte dig i din hvilestol og på din spisestuestol, men du udtrættes hurtigt i løbet af dagen, hvorfor din ægtefælle flere gange dagligt skal hjælpe dig fysisk op af og ned i lænestolen.

Vi lægger endeligt vægt på, at kommunen i afgørelsen af 4. marts 2016 skriver, at det vurderes, at du med bevilling af sædeløft selvstændigt vil kunne rejse og sætte dig i hvilestolen dagen igennem uden fysisk hjælp fra din hustru.

Om reglerne

Hjælpe midler efter servicelovens § 112 omfatter produkter, der er fremstillet specielt for at afhjælpe en nedsat funktionsevne. Hjælpe midler forhandles således ikke bredt med henblik på sædvanligt forbrug hos befolkningen i almindelighed.

Der kan ydes støtte til hjælpemidler til personer med varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne, når hjælpemidlet i væsentlig grad afhjælper den nedsatte funktionsevne eller i væsentlig grad letter den daglige tilværelse i hjemmet.

Mødebehandling

Sagen er behandlet på møde. På mødet stemmer deltagerne om resultatet. Der er enighed om afgørelsen.